

A Magyar Asztronautikai Társaság körlevele

1027 Budapest, Fő utca 68. Postacím: 1371 Budapest, Pf. 433.
Tel/fax/üzenetrögzítő: (06-1) 201-84-43 e-mail: mant@freemail.hu
www.mant.hu Számlaszám: 10300002-20617536-00003285

2005. III-IV. szám

március-április

Tisztelt Tagtársaink!

Az elmúlt hónapok során erős „cikkhiánnyal” küzdöttünk, és ez késleltette idáig az Ūrkaleidoszkóp – és ennek következtében a Kőrlevelünk – megjelentetését. A következőkben dupla számok megjelentetésével és régi adósságok törlesztésével igyekszünk pótolni az eddig elmaradtakat – természetesen ennek megfelelően dupla terjedelemben. Köszönjük minden kedves Tagtársunk türelmét – remélhetően a továbbiakban nem lesznek elmaradásaink, mivel az Elnökség elhatározta, hogy minden tagja segítséget nyújt a cikkek megírásában, a megjelentetni ajánlatos anyagok összegyűjtésében.

Beszámoló az IAA első budapesti konferenciájáról

„A világűr hatása a társadalomra”
Budapest, 2005. március 17-19.

A Nemzetközi Asztronautikai Akadémia (IAA) „A világűr és társadalom” témában rendszeresen szervez szimpóziumokat az Nemzetközi Asztronautikai Szövetség éves kongresszusain. Ugyanakkor az IAA különböző témakörökben (pl. *Ember a világűrben* vagy *A kis műholdak hasznosítása*) gyakran rendez önálló konferenciákat is a világ különböző országaiban. Az IAA 6. főbizottsága (elnevezése „Világűr és társadalom: oktatás és kultúra”) a magyar fél meghívását elfogadva 2003-ban eldöntötte, hogy Budapesten lesz az első önálló IAA konferencia a világűr társadalmi hatásairól. A kezdeményezéshez később csatlakozott az űrművészetekkel foglalkozó nemzetközi társaság, a Leonardo/OLATS is, amely úgy döntött, hogy a konferenciához kapcsolódóan rendezi meg soron következő workshopját és művészeti kiállítását.

Magyar részről a MŪI és az MTA mellett a MANT is csatlakozott a szervezőkhöz. A helyszínt a Magyar Tudományos Akadémia impozáns épületében sikerült biztosítani. A workshop és a kiállítás szervezője a Millenáris, illetve a C3 nevű cég volt. A Millenárison március 16-án művészeti előadásokkal, sajtótájékoztatóval és a kiállítás megnyitásával kezdődött a program. Másnap, március 17-én Kovács Kálmán miniszter, és Keviczky László MTA alelnök nyitotta meg a két és fél napos konferenciát, amelynek keretében mintegy negyven színvonalas előadás hangzott el a legváltozatosabb témakörökben az űrtevékenység gyakorlati hasznosításaitól – az oktatáson és az ismeretterjesztésen keresztül az űrművészeti alkotásokig. A szóbeli előadásokat mintegy 15 poszterből álló kiállítás egészítette ki. A konferencián mintegy 80-an vettek részt; többnyire Európából, de sokan az USA-ból és Japánból is.

Már a megnyitás délelőttjén kiemelt hangsúlyt kapott az IAA és az ESA új, közös kiadványának bemutatása, amelynek címe „Impact of Space Activities Upon Society”, és amely több mint 60 ismert és elismert személyiség válaszait tartalmazza arra a kérdésre, hogy szerintük miért fontos az emberiségnek a világűr. (A szép kiállítású könyvet valamennyi résztvevő megkapta.) Március 17-én este a várban az Informatikai és Távközlési Minisztérium adott fogadást a résztvevőknek.

Ami a MANT szerepét illeti a konferencia megszervezésében, ki kell emelni, hogy az elnök, a főtítkár, az ügyvezető, számos elnökségi tag és sok fiatal vette ki aktívan a részét a munkából. A technikai lebonyolítást a két és fél nap alatt a MANT ifjúsági gárdája látta el hibátlanul, magas színvonalon. Nekik is köszönhető, hogy nem volt technikai zökkenő, a résztvevők meg voltak elégedve a szolgáltatásokkal. Ugyanakkor a magyar szervezők lehetőséget kaptak arra is, hogy meghallgassák az előadásokat. A MANT végül pénzügyileg is eredményesen zárta a konferenciát, ugyanakkor bebizonyította, hogy képes színvonalas nemzetközi konferenciák rendezésére is.

Almár Iván
A szervezőbizottság elnöke

Beszámoló a XXIV. Ionoszféra-Magnetoszféra Szemináriumról

Eredményel lezajlott rendezvényünk, amely a MANT legrégebben – 32 éve! – folyó rendezvénysorozatának legfrissebb alkalma.

A három napos tanácskozáson maguk a résztvevők – 35 fő – tartottak előadásokat a szakterületükön elért eredményekről, majd a konzultációkon – és szinte minden szabadidejükben – kicserélték véleményüket az elhangzottakról. Rendkívül „sűrű” program állt össze – összesen 31 beszámoló hangzott el –, amelyek vezérfonala ezúttal „Az úridőjárás és következményei”. Programunk összeállításában és koordinálásában ezúttal is **Bencze Pál** professzor úr (a GGKI-ból) vállalta a legfőbb szerepet.

A résztvevők elsősorban a kutatóintézeteket reprezentálták – *MTA Napfizikai Kutatóintézet* (Debrecen), *MTA Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet* (Sopron), *MTA KFKI Részecske és Magfizikai Kutató Intézet* és *Atomenergia Kutató Intézet* (Budapest), *MTA Csillagászati Kutatóintézet* (Budapest), de jelen voltak az *Eötvös Loránd Geofizikai Intézet* (Budapest, Tihany) és az *Eötvös Loránd Tudományegyetem* munkatársai és doktorandusza (Budapest), továbbá egy-egy kolléga érkezett a *Physikalisches Institut, University of Bern*-ből, valamint a *Space Research Institute*-ből (Graz).

Öröm volt látni és hallgatni a sok, pályája elején álló fiatalot, akik munkájukat és a szakterületükről elővezetett beszámolót éppen olyan komolyan vették, mint a már hosszú ideje országosan – sőt, határainkon túl is! – elismert szaktekintélyeink.

Tanácskozásunknak az *MTA Debreceni Napfizikai Kutatóintézete* adott helyet. Munkatársainak figyelme és fáradsága eredményeképpen elmondhatjuk, hogy vendéglátásuk, valamint a helyszín és a technika biztosítása minden kívánalomnak megfelelt, és ehhez jó szívvel gratulálunk nekik. Elismerés illeti **Ludmány András** igazgató urat és minden munkatársát lelkes közreműködésükért, akik valóban lesték a vendégek bármilyen kívánságát! Megköszönjük **Bencze Pálnak** a program gondos összeállítását – legfőbb gondját alighanem a „bőség zavara” okozhatta. Tiszteletet érdemelnek továbbá mindazok, akik az ifjak hatékony felkészítésével, munkájuk támogatásával fáradoztak.

Következő szemináriumunk 2006-ban lesz, és arra a soproni GGKI hívta meg szeretettel a leendő résztvevőket. (Bán András)

A lezajlott rendezvény programját, valamint az egyes előadások tartalmát az érdeklődők számára a következő honlapon igyekszünk folyamatosan közzétenni:

<http://fenyi.solarobs.unideb.hu/ionmagnszem/ionmagn23.html>

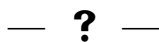

Az alább felsorolt tagtársaink a befizetett tagdíjukat megtoldották, amiért külön köszönetet mondunk nekik: *Bortnyák Vera* (Miskolc), *H. Bóna Márta* (Budapest), *Kovács Zsuzsanna* (Miskolc), *Magyari Gréta* (Budapest), *Mécs Miklós* (Esztergom), *Nagy Mariann* (Hódmezővásárhely), *Pethő László* (Budapest), *Teleki Péter* (Dunaújváros), *Vincze Miklós* (Budapest).

... és...

Ilyen is van...

Pethő László tagtársunk immár nem először az „1.” sorszámú tagkártyát kapta az új esztendőre, ám ez már a **2006**-ik! Tegyük hozzá, hogy ezt is – mint már annyiszor máskor is – megtoldotta! Köszönjük, és gratulálunk ehhez a korai elsőségéhez!

A Magyar Posta „ismeretlen helyre költöztette el” az alábbi tagtársainkat:

Dr. Szabó Sándor András (Kecskemét), *Österreicher Tamás* (Budapest), *Marosi István* (Budapest), *Nagy Csaba* (Budapest)

Kérjük, hogy aki valami pontosabbat tud az említett tagtársainkról, az információt juttassa el a titkárságunkra (adatok a fejlécünkön) – köszönjük!

Ifjúsági esszépályázatunk eredményhirdetése

Május 28-án a *TIT Budapesti Uránia Bemutató Csillagvizsgálójában* ünnepélyes keretek között lezajlott az **ifjúsági esszépályázat eredményhirdetése**. Ezen sok pályázónk vett részt, akik kíséretében mind a hozzátartozóik, mind pedig felkészítő tanáraik is jelen voltak.

Az ünnepélyes eredményhirdetést elnökünk, *dr. Magyarai Béla* nyitotta meg, a vendéglátók nevében *Horváth Márk* tagtársunk, az Uránia Csillagvizsgáló munkatársa köszöntötte a szíves megjelenteket.

Ez alkalommal is két korcsoport szerint dolgozott a zsűri: az „általános iskolás” – 11-14 éves – kategóriában *dr. Mészáros István* (zsűri elnök), *dr. Abonyi Ivánné* és *Szabó Attila*, a „középiskolás” – 15-18 éves – kategóriában pedig *dr. Kelemen János* (zsűri elnök), *dr. Gödör Éva* és *dr. Frey Sándor*, s akiknek munkájáért mindannyian hálásak vagyunk!

Mivel az eredményhirdetésen résztvevők és a kitüntetettek már ismerik a végeredményt – akár a helyszínen, akár postán kapták meg oklevelüket, illetve ajándék-csomagjukat –, a részletes helyezési listát a következő Körlevelünkben fogjuk közölni. Addig is az érintettek szíves türelmét kérjük. Minden pályázónknak ezen a helyen is külön gratulálunk eredményes munkájukért, egyben köszönetet mondunk felkészítőik áldozatos segítségéért is. Mind az ünnepélyes eredményhirdetést levezető elnökünk, *dr. Magyarai Béla*, mind pedig a szigorú értékelő beszámolót tartók megjegyezték, hogy idén ismét sok dolgozat érkezett, és ez az esszépályázat jövőjét tekintve biztató.

A korábbi évekhez hasonlóan idén is megvan a két jelölt a huntsville-i nemzetközi űrtábori képviseletünkhöz (a NASA szerinti feltételek alapján *egy lányt* és *egy fiút* várnak): *Dúcz Erzsébet* pomázi és *Magyarai Gábor* budapesti versenyzők személyében. Kísérőjük ezúttal *Szabady Zsolt* lesz.

Támogatóink jóvoltából – akiket névsor szerint nevezünk meg – ismét több ajándékot sikerült kiosztanunk; egyebek közt értékes szakirodalmakat, folyóirati előfizetéseket, de újból kaptunk segítséget űrtábori részvételi díj átvállalásával is:

<i>Aero Magazin Szerkesztősége</i>	<i>Atlant Hungary Kft.</i>	<i>Élet és Tudomány Szerkesztősége</i>
<i>ELTE TTK Ált. Fiz. Tanszék</i>	<i>Magyar Csillagászati Egyesület</i>	<i>Magyar Űrkutatási Iroda</i>
<i>National Geographic Magyarország Szerkesztősége</i>	<i>VinczeKönyvkiadó</i>	<i>Természet Világa Szerkesztősége</i>

Az okleveleket *dr. Szalai Sándor*, Elnökségi tagtársunk készítette el.

Szokásos, hogy a helyezettek – űrtábori jelentkezésük esetén – hozzájárulást kapnak az űrtábori költségekhez a következők szerint:

I-II.: ingyenes részvétel; III.: 25% önrész, 75% hozzájárulás; IV.: 50% önrész, 50% hozzájárulás; V.: 75% önrész, 25% hozzájárulás mindkét korcsoportban külön-külön.

Itt mondunk köszönetet vendéglátóinknak a szakmai helyszínért, amelyet az *Uránia Csillagvizsgáló* igazgatója, *Zombori Ottó* bocsátott rendelkezésünkre. Programunkat – a korábbi szokásoknak megfelelően – kiegészítette egy intézeti körséta, amelyet váltott turnusban a vendéglátó *Horváth Márk* vezetett ifjú munkatársaival.

— & —

Amint arról az év elején hírt adtunk, **űrutatási témájú tudományos-fantasztikus írásokkal lehetett indulni az EURISY szövetség, az UNESCO és a Norvég Űrkutatási Oktatóközpont (NAROM) által közösen meghirdetett pályázaton**. A pályázat célja az volt, hogy felkeltse a fiatalok érdeklődését a világűr békés célú kutatása iránt. A verseny hazai lebonyolítását a MANT vállalta.

Két korcsoportban vártuk a dolgozatokat: a 12-14 évesek és a 15-17 évesek kategóriájában. A hazai forduló beadási határideje május 15-e volt. Végül volt miből választani, hiszen összesen 15 magyar nyelvű munka érkezett, közülük néhány határainkon túlról is.

Az alábbi 2-2 pályamű jutott tovább a nemzetközi döntőbe:

12-14 éves korcsoport:

Nagy Krisztián (Egyházasgelle – Holic, Szlovákia): *A Fekete Semmi*

Gurubi Gina (Budapest): *Meghódítjuk a Marsot*

15-17 éves korcsoport:

Tálás András (Pomáz): *Barron*

Wittmann Zsuzsanna (Sopron): Utolsó remény

A magyarul megírt dolgozatokat természetesen angolra kellett fordítani, mielőtt a nemzetközi zsűri elé kerülhetek. A magas színvonalú fordításban segítséget nyújtottak a Magyar UNESCO Bizottság munkatársai, amit ezúton is köszönünk!

A résztvevőknek köszönjük az egytől-egyig gondosan megírt, élvezetes dolgozatokat. A hazai győzteseknek gratulálunk, és bízunk benne, hogy a nemzetközi mezőnyben is megállják a helyüket. Az összesített végeredményről természetesen szintén beszámolunk majd!
(Frey Sándor)

— * —

Emlékeztető az Intéző Bizottság április 18-ai üléséről:

- a *Közgyűlést* megelőző *Elnökségi ülés* előkészítése (napirend, időpont);
- az áprilisi *Űrtanítás* c. rendezvényünk (április 16.) tapasztalatai;
- írásos anyagaink helyzete;
- az *Impact of Space on Society* c. rendezvényünk (március 16-19.) tapasztalatai;
- az idei űrtábor előkészítése;
- az esszépályázat eredményhirdetésének előkészítése (helyszín, időpont, jutalmak);
- a FEANI szervezet idei tagsági díja.

— ** —

Összefoglaló az Elnökség május 18-ai üléséről:

- a *Közgyűlés* összehívása június 2-ra, napirendjének összeállítása;
- javaslat az idei tiszteleti tagságra – végső döntést a Közgyűlés hoz;
- tagdíj emelési javaslatok – 2000.-, illetve 2500.- Ft-ról; döntés a Közgyűlésen;
- az *Asztronautikai Tájékoztató* (Űrtan Évkönyv 2005) anyaga kész, a nyomdatechnikai szerkesztés után mehet a nyomdába;
- az *Űrkaleidoszkópba* minden Elnökségi tag adjon negyedévenként legalább egy flekket;
- az *Impact of Space on Society* rendezvény (amely anyagilag is sikeresnek bizonyult) tapasztalatai;
- előzetes információk a *magyar űrhajózás 25. évfordulójával* kapcsolatos rendezvényekről országszerte (nem a MANT szervezi);
- szakmailag megalapozott *űrkutatósi látványosságok* az Árkád Üzletház tervezésében (június vége-július eleje) – MANT együttműködéssel;
- az *űrtábor* Gyulaházán lesz, legalább egy hetes időtartammal;
- idén is lesz részvétel a *Civil Szigeten*;
- az *Űrtanítás* rendezvény akkreditációját június elején kezdeményezzük a minisztériumban;
- felajánlások az esszépályázat díjaihoz;
- delegáció a huntsville-i Nemzetközi Űrtáborba;
- a honlapunk frissítésével kapcsolatos gondok, új kezdeményezések.